

Ілияс Жансүгіров атындағы Жетісу университеті аумағындағы су ластануын бақылау

Университет аумағындағы су ластануын бақылау су ресурстарын басқару мен қоршаған ортаны қорғаудың маңызды бөлігі болып табылады. Су айдындары мен сумен жабдықтау жүйелерінің жағдайын тиімді мониторинг жүргізу ластануды дер кезінде анықтауға және оны жою шараларын қабылдауға мүмкіндік береді. Аталмыш бағдарлама Жетісу университетінде су сапасын бақылау жүйесін құруға бағытталған.

Бағдарламаның мақсаттары

1. *Су сапасын қамтамасыз ету:* Университетте пайдаланылатын судың санитарлық нормалар мен талаптарға сәйкес болуын қамтамасыз ету.

2. *Ластану көздерін анықтау:* Ластану көздерін және судың сапасының төмендеуіне әсер ететін факторларды айқындау.

3. *Хабардарлықты арттыру:* Студенттер мен қызметкерлерге судың сапасын бақылаудың маңызы, оның денсаулыққа және қоршаған ортаға әсері туралы ақпарат беру.

Бағдарламаның негізгі іс-шаралары

1. *Су сапасына тұрақты мониторинг жүргізу*

Анықтама: Университет ғимараттарында және жақын орналасқан су айдындарында пайдаланылатын су сапасына жүйелі түрде талдау жүргізу жүйесін ұйымдастыру.

Іс-қимылдар:

- Мониторинг үшін негізгі параметрлерді анықтау (мысалы, бактерия деңгейі, рН, ауыр металдардың мөлшері).

- Зертханалық талдау жүргізудің кестесін белгілеу (мысалы, ай сайын немесе тоқсан сайын).

2. *Бақылау пункттерін орнату*

Анықтама: Университет аумағындағы және жақын орналасқан су айдындарындағы түрлі нүктелерде су сынамасын алу үшін бақылау пункттерін орналастыру.

Іс-қимылдар:

- Бақылауға арналған стратегиялық маңызды орындарды анықтау (мысалы, су көздері, сарқынды сулар төгілетін орындар).

- Су сапасы туралы деректерді автоматты түрде жинайтын жабдықты орнату.

3. *Қызметкерлерді оқыту және даярлау*

Анықтама: Су сапасын бақылауға жауапты қызметкерлерді талдау жүргізуге және нәтижелерін түсіндіруге даярлау.

Іс-қимылдар:

- Су ластануын бақылау әдістері мен зертханалық жабдықты пайдалану бойынша оқыту тренингтерін өткізу.

- Талдау жүргізуге арналған нұсқаулықтар мен хаттамалар әзірлеу.

4. *Зертханалармен ынтымақтастық*

Анықтама: Сараптамалар жүргізу және объективті нәтижелер алу үшін аккредиттелген зертханалармен әріптестік орнату.

Іс-қимылдар:

- Ынтымақтастық орнатуға болатын аккредиттелген зертханалардың тізімін жасау.

- Су сынамаларын тәуелсіз талдау үшін жүйелі түрде тапсыру.

5. Ластану көздерін бағалау

Анықтама: Университет аумағында және оның айналасында ықтимал ластану көздерін талдау.

Іс-қимылдар:

- Ластану көзі болуы мүмкін нысандарды түгендеу (мысалы, шеберханалар, зертханалар).

- Қоршаған ортаға әсерді бағалау жүргізу және ластануды азайту бойынша ұсыныстар әзірлеу.

6. Ақпараттандыру және кері байланыс

Анықтама: Мониторинг нәтижелеріне ашық қолжетімділікті қамтамасыз ету және студенттер мен қызметкерлерді су сапасының жай-күйі туралы хабардар ету.

Іс-қимылдар:

- Мониторинг нәтижелері көрсетілетін ақпараттық стендтер немесе университет сайтында арнайы беттер жасау.

- Нәтижелерді талқылау және су сапасын жақсарту мүмкіндіктерін қарастыру үшін кездесулер ұйымдастыру.

Жетісу университеті аумағындағы су ластануын бақылау – студенттер мен қызметкерлердің денсаулығын қамтамасыз етуге, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғауға бағытталған маңызды міндет. Мониторинг жүйесін енгізу, персоналды тұрақты оқыту және аккредиттелген зертханалармен өзара іс-қимыл жасау тиімді әрі тұрақты су сапасын бақылау жүйесін құруға мүмкіндік береді. Бағдарлама жаңа талаптар мен жағдайларға сәйкес жүйелі түрде қайта қаралып, бейімделіп отырады.

Инфрақұрылымды дамыту

жөніндегі департаментінің директоры *Р.Б.Боранбаев* **Р.Б.Боранбаев**

